

Urmas Reinsalu
Riigieelarve kontrolli erikomisjoni esimees

.09.2026 nr 4-14/26-83/2

Ministrite osalemine komisjoni istungitel

Austatud hr Reinsalu

Olete pöördunud 17.09.2026 Riigikogu juhatuse poole seoses probleemidega, mis seonduvad valitsuse liikme erikomisjoni istungitel osalemisega ning komisjoni tööks vajalike andmete ja dokumentide esitamisega.

Riigikogu juhatus on kõnealuseid küsimusi ka varem arutanud ja väljendanud järgmisi seisukohti (viimati nt 25.11.2021, 13.09.2022, 27.10.2022 ja 16.12.2024), mida ka jätkuvalt toetab.

Valitsuse liikme osalemine komisjoni istungil

Parlamendi funktsiooniks on muu hulgas täidesaatva riigivõimu üle kontrolli teostamine, mida Riigikogu liikmed saavad teha nii individuaalselt kui kollektiivselt, st komisjonide kaudu. Selle ülesande täitmiseks annab Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse (RKKTS) § 22 lõike 1 punkt 2 komisjonile õiguse nõuda Vabariigi Valitsuse liikme osalemist komisjoni istungil tema võimkonda kuuluvate küsimuste kohta teabe saamiseks. Siinjuures tuleb silmas pidada kaht aspekti.

Esiteks, komisjon peaks kohtumise aja valitsuse liikmega aegsasti kooskõlastama.

Teiseks, lisaks sellele, et käsitletavad teemad peavad puudutama komisjoni ette kutsutava valitsuse liikme võimkonda, kehtib valdkondlikkuse põhimõte ka komisjonidele endile. See tähendab, et komisjonil on kohustus jälgida, et käsitletavad teemad oleks komisjoni kontrollialas.

Komisjoni tööks vajaliku teabe esitamine

Komisjonid vajavad oma parlamentaarse kontrolli teostamisega seonduvate ülesannete täitmiseks teavet, mida Riigikogul endal ei pruugi olla ja mida komisjonid ei suuda erinevatel põhjustel iseseisvalt hankida. Seetõttu sätestab RKKTS § 22 lõike 1 punkt 1, et komisjonil on õigus nõuda Vabariigi Valitsuselt ja täidesaatva riigivõimu asutustelt oma tööks vajalikke andmeid. Komisjoni õigusega on vastavuses valitsuse kohustus anda komisjonile asjakohast ja täpset teavet. Teabe andmine võib seisneda andmete edastamises või vahetult komisjoni istungil osalemises (vt „Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse kommentaarid“, Tallinn 2023, § 22 komm. 1, lk 120).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Lauri Hussar